

Diplomová práce: **Kulturní rozmanitost české krajiny na příkladu jihočeských Blat**
Diplomantka: **Veronika Lojdová**
Vedoucí DP: **PhDr. Jitka Ortová, CSc.**
Oponent DP: **Mgr. Martin Kuška**

Posudek oponenta

Diplomová práce Veroniky Lojdové s názvem *Kulturní rozmanitost české krajiny na příkladu jihočeských Blat* představuje zajímavý, z více dílčích přístupů sestavený příspěvek, zabývající se fenoménem kulturní krajiny, respektive jednou z jejích konkrétních podob. Diplomantka vychází z popisu přírodních podmínek, kterými se vyznačovala česká krajina v dobách před osídlením našimi předky a pokračuje popisem významných historických proměn, které měly podstatný dopad na utváření české kulturní krajiny. Významným zdrojem, ze kterého diplomantka čerpá, jsou také knižní publikace doktoranda katedry kulturologie Pavla Hájka. Podstatná část předložené diplomové práce je věnována fenomenologickému uchopení problematiky kulturní krajiny, konkrétně kategorii domova, předpokládající širší identifikaci člověka s prostředím a umožňující jeho mentální (nikoliv pouze prostorovou) orientaci, zahrnující také specifické prožívání místa (Norberg-Schulz, Eliade). Tolik ve stručnosti k první, obecnější a teoretičtější polovině práce.

Druhá polovina práce se již zabývá konkrétní kulturní krajinou jihočeských Soběslavsko-veselských blat a diplomantka zde konkretizuje *genia loci* této lokality: popisuje jedinečné přírodní podmínky, zabývá se důležitými hospodářskými souvislostmi utváření lokality (zemědělství, těžba rašeliny, řemeslná výroba) a zvláštní pozornost věnuje architektonickému vývoji lidových staveb od selského baroka 18. století až do poloviny století dvacátého. Stručně je uveden i popis blatského lidového kroje. Přínosné jsou fotografické dokumentace jednotlivých staveb, stejně jako užití několika úryvků básní, které vhodným způsobem konkretizují jinak obtížně vyjádřitelný charakter místa.

Práce je napsána poměrně čtivě, k čemuž jistě přispěl hluboký osobní vztah diplomantky k dané lokalitě. Nepříjemným jevem je výskyt gramatických chyb (např. s. 30, 31, 55, 56), opakující se stejný odstavec (s. 44 a 52), chybějící slovo (např. s. 45) a místy nejednoznačné užití pojmů (např. s. 66: celek a prvek), či tvrzení, která by potřebovala

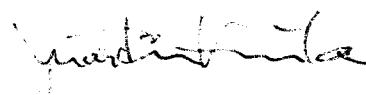
rozvést, konkretizovat, aby nepůsobila jako nepatřičná, obecně platná prohlášení: např.: *V samotné přírodě však již mnoho lidí nepotkáme* (s. 14), či: *Stále častěji se setkáváme s pojmy obyvatelnost, obytný prostor* (s. 37), což bez bližšího upřesnění může vytvořit mylný dojem, že má diplomantka na mysli právě přítomnou dobu. Výše popsané výhrady ovšem nepovažuji za zásadní pro hodnocení předložené diplomové práce.

Pro vlastní obhajobu uvádím následující téma k rozpravě:

Diplomantka popisuje jedinečný charakter oblasti jihočeských Blat a také v závěru dochází ke konstatování, že *každé místo na zemi má svého genia loci* (s. 78). Zároveň při popisu kvalit dané lokality užívá adjektiva jako *harmonický, vyvážený, přitažlivý na první pohled, estetický, pěkný, krásný apod.*, přičemž poukazuje na důležitou spjatost *přírodního a kulturního*, člověkem vytvořeného. V opozici těmto kvalitám zmiňuje například *stavbu nepěkných budov* (s. 37) či *velké a nehezké těžební stroje* (s. 55). Konkrétní dotaz, který se mi jako oponentovi přímo nabízí, zní: Pokud má každé místo na zemi svého genia loci, bylo by možné charakterizovat například genia loci města Ostravy v období 80. let 20. století?

Pro rozpravu uvedu ještě jednu doplňující otázku: pokud se zamýšlíme nad fenoménem *lidového* v architektuře, hudbě a v dalších složkách kultury, všímáme si také procesu *zlidovění*. Bylo by možné pojmenovat některé prvky současné stavební produkce, které se staly lidovými, tedy *zlidověly*? Mám na mysli období posledních dvou až tří desetiletí.

Diplomovou práci Veroniky Lojdové s názvem *Kulturní rozmanitost české krajiny na příkladu jihočeských Blat* **doporučuji k obhajobě.**

Mgr. Martin Kuška